

Informacja o stanie bezpieczeństwa epidemiologicznego na podstawie stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży

Analizę epidemiologiczną przeprowadzono na podstawie zgłoszonych i zarejestrowanych w 2025 oraz w 2026 roku chorób zakaźnych. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o definicje opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1675). Obowiązkiem lekarza, który rozpoznał chorobę lub powziął podejrzenie jej wystąpienia, jest zgłoszenie tego do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego celem przeprowadzenia rejestracji.

Dane epidemiologiczne dotyczące chorób zakaźnych w powiecie bielskim oraz mieście Bielsk Podlaski, objętych obowiązkiem rejestracji, w latach 2025 – 2026 roku (do 30.06.2026 r.) przedstawiono poniżej, w formie tabelarycznej.

L p.	Jednostka chorobowa	2025 r.		2026 r. (do 30.06.2026 r.	
		Powiat bielski	W tym Bielsk Podlaski	Powiat bielski	W tym Bielsk Podlaski
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe	11	5	4	2
2.	Salmonellozy- posocznica	1	0	1	0
3.	Inne bakt.zak.jelitowe <i>Clostridium difficile</i>	127	48	80	57
4.	Giardioza (lamblioza)	1	0	1	1
5.	Wirus.zakaż. jelit..-wywołane przez rotawirusy	8/2 do lat 2	4/1 do lat 2	33/3 do lat 2	13/2 do lat 2
6.	Wirus.zakaż. jelit..-wywołane przez norowirusy	8/6 do lat 2	5/4 do lat 2	3/3 do lat 2	3/3 do lat 2
7.	Biegunka i zap.żołąd.jelit ogółem	16	11	26	3
8.	Biegunka i zap.żołąd. u dzieci do lat 2	1	1	4	1
9.	Listerioza	2	0	0	0
10.	Płonica	10	4	8	1
11.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna róża	16	4	4	3
12.	Kiła wczesna	1	1	2	1
13.	Kiła późna	1	1	0	0

14.	Kiła inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	1	0	0
15.	Borelioza ogółem	100	44	64	35
16.	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	21	8	15	8
17.	Kleszczowe zapalenie mózgu	18	6	5	1
18.	Inne wirusowe zapalenie mózgu -określone	2	2	0	0
19.	Inne wirusowe zapalenie mózgu - nieokreślone	0	0	1	0
20.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych enterowirusowe	0	0	0	0
21.	Ospa wietrzna	49	24	180	62
22.	Świnka (tzw. „możliwa”), nie potwierdzona badaniami laboratoryjnymi	0	0	0	0
23.	Krztusiec	5	2	2	1
24.	WZW typu B – przewlekłe i BNO	3	2	0	0
25.	WZW typu C: wg def. przypadku-2014r.	2	2	1	0
26.	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0	0	0
27.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone	0	0	0	0
28.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne nieokreślone	0	0	0	0
29.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	0	0	0	0
30.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>, inwazyjna ogółem	4	1	4	3
31.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>, inwazyjna, posocznica	4	1	4	3
32.	Zespół hemolityczno-mocznicowy	0	0	0	0
33.	Grypa ogółem – potwierdzona badaniem PCR	22	10	8	5
34.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	230	126		
35.	Zakażenia wirusem RSV ogółem	299	153	108	78
36.	Zakażenia wirusem RSV w tym u dzieci do lat 2	89	45	36	19
37.	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	1312	555	698	292
38.	Gruźlica	6	3	3	0

Kolorem czerwonym zaznaczono choroby zakaźne przeciwko, którym prowadzone są szczepienia w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO).

W analizowanym okresie w powiecie bielskim **nie rejestrowano** chorób wysoce zakaźnych i szczególnie niebezpiecznych takich jak: **cholera, dżuma, ospa prawdziwa, wirusowe gorączki krwotoczne, błonica, dur brzuszny, dury rzekome**.

Pomimo braku odnotowanych zachorowań na terenie miasta Bielsk Podlaski oraz powiatu bielskiego na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**, na uwagę zasługuje fakt, że choroba ta nadal występuje w Polsce i Europie. W ostatnim czasie obserwuje się wyraźny wzrost liczby zachorowań -w 2025 roku liczba przypadków w Polsce była niemal trzykrotnie wyższa niż rok wcześniej, a w 2026 roku odnotowywane są kolejne ogniska zachorowań. Wskazuje to na potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na działania profilaktyczne. WZW typu A, nazywana też „chorobą brudnych rąk”, przenosi się przede wszystkim drogą pokarmową – poprzez skażone ręce, żywność lub wodę, a także w wyniku bliskiego kontaktu z osobą zakażoną. Podstawowe znaczenie w jej zapobieganiu ma przestrzeganie higieny, w szczególności dokładne mycie rąk i właściwe postępowanie podczas przygotowywania posiłków, a także szczepienia ochronne, szczególnie zalecane osobom z grup ryzyka i podróżującym do krajów, w których występuje większa liczba zachorowań.

Choroby, przeciwko którym istnieje obowiązek szczepień:

- gruźlica,
- wirusowe zapalenie wątroby typu B,
- błonica,
- tężec,
- krztusiec,
- ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis),
- odra,
- świnka,
- różyczka,
- inwazyjne zakażenie *Streptococcus pneumoniae* (pneumokokowe),
- inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b,
- zakażenia wywołane przez rotawirusy
- ospa wietrzna (w grupach ryzyka, między innymi szczepieniu podlegają dzieci uczęszczające do żłobka)

Kolorem czerwonym wyróżniono choroby, które wystąpiły w na naszym terenie. Należy zaznaczyć, iż liczba rejestracji jest znacznie niedoszacowana, ponieważ:

- niektóre z chorób przebiegają w pierwszym okresie bezobjawowo i do ich wykrycia często dochodzi „przy okazji” (np. wirusowe zapalenie wątroby typu B w punktach krwiodawstwa, albo w poradniach dla kobiet);
- diagnostyka na poziomie lekarza rodzinnego nie pozwala na zarejestrowanie przypadku zgodnie z definicją – badania, które lekarz przeprowadza pozwalają na postawienie diagnozy na potrzeby leczenia, a badanie potwierdzające zachorowanie, które pozwoliłoby na rejestrację nie mieści się w koszyku badań refundowanych w gabinecie lekarza rodzinnego;
- przypadku niektórych chorób nie prowadzi się diagnostyki laboratoryjnej pozwalającej na postawienie precyzyjnej diagnostyki;

Na podstawie wieloletnich obserwacji oraz analizy sprawozdań przekazywanych przez przychodnie, zauważalny jest niepokojący trend pogarszającej się sytuacji w zakresie szczepień dzieci. Z każdym rokiem coraz więcej rodziców odmawia szczepienia swoich dzieci. Problem ten

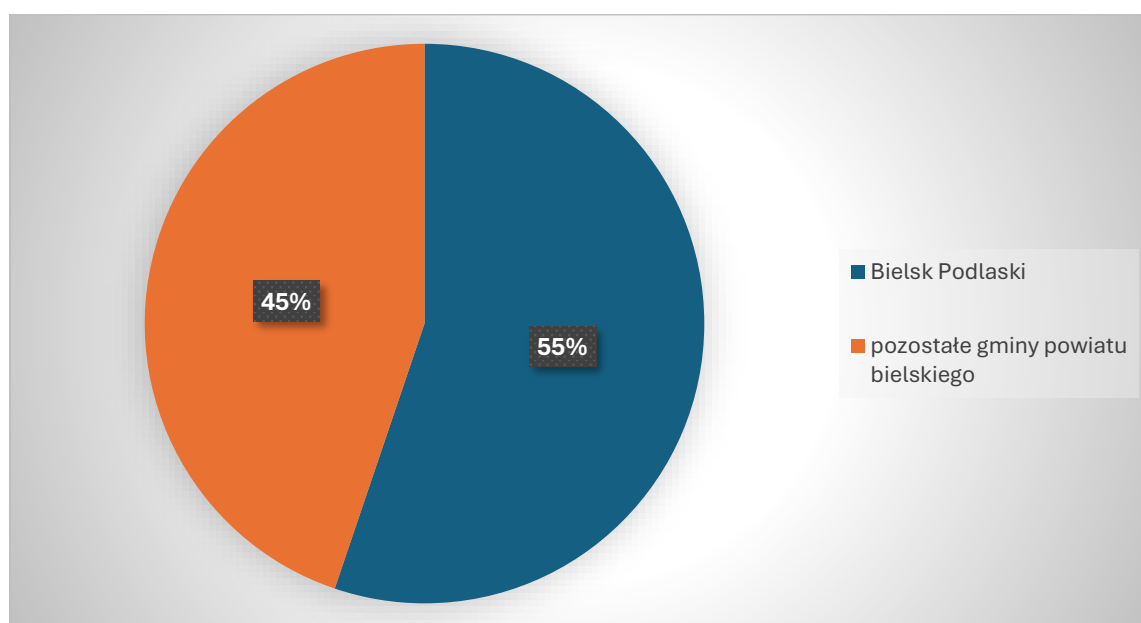
dotyczy zarówno powiatu bielskiego jak i całego województwa. Analiza sprawozdań MZ-54 obowiązujących we wszystkich przychodniach, wykazuje, że nasze województwo znajduje się w niechlubnej czołówce regionów o najniższym poziomie szczepień w Polsce.

Poniższa tabela i wykresy przedstawia liczbę dzieci niezaszczepionych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO) oraz całkowicie niezaszczepionych, w poszczególnych przychodniach będących pod nadzorem PSSE w Bielsku Podlaskim, dla powiatu bielskiego i miasta Bielsk Podlaski.

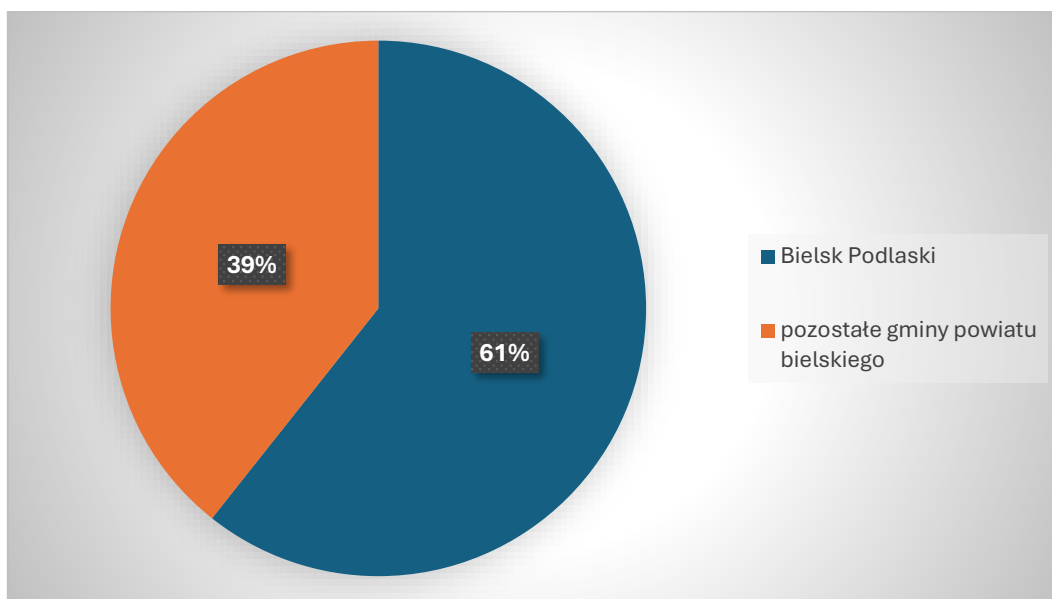
Liczba osób niezaszczepionych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (stan na czerwiec 2026 r.):

Powiat bielski			Miasto Bielsk Podlaski	
Liczba kart uodpornienia w przychodniach powiatu bielskiego	Liczba osób niezaszczepionych zgodnie z PSO	W tym brak wszystkich szczepień	Liczba osób niezaszczepionych zgodnie z PSO	W tym bak wszystkich szczepień
9311	625	150	345	91

Procentowy udział dzieci niezaszczepionych zgodnie z PSO w podziale na miasto i pozostałe gminy powiatu bielskiego

Procentowy udział dzieci niezaszczepionych żadną szczepionką w podziale na miasto i pozostałe gminy powiatu bielskiego

Biorąc pod uwagę fakt, że liczba mieszkańców Bielska Podlaskiego stanowi niespełna 50% całkowitej populacji powiatu bielskiego, można zauważyć, że udział miasta w ogólnej liczbie dzieci niezaszczepionych jest relatywnie wysoki. W niektórych rocznikach liczba odmów szczepień w samym Bielsku Podlaskim stanowi ponad połowę wszystkich przypadków w całym powiecie. Czynnikiem utrudniającym pełną interpretację danych jest fakt, że część dzieci z Bielska Podlaskiego może być zapisana do lekarzy rodzinnych poza granicami powiatu bielskiego. Może to znacząco wpływać na zaniżenie liczby dzieci objętych szczepieniami, jak i rozmycie rzeczywistego obrazu odmów szczepień w ujęciu lokalnym.

Niski poziom uodpornienia przekłada się bezpośrednio na wzrost ryzyka zachorowań na choroby zakaźne, którym można zapobiegać dzięki szczepieniom. Przykładem może być wzrost zachorowań na krztusiec wśród dzieci nieobjętych szczepieniami. Niska wyszczepialność zwiększa również ryzyko wystąpienia ognisk odry, w skrajnym przypadku – powrotu chorób niemal weliminowanych w Polsce, takich jak poliomyelitis (choroba Heinego-Medina). Z niepokojem obserwuje się także rosnącą liczbę przypadków gruźlicy, co w połączeniu z odmowami szczepień BCG stanowi dodatkowe zagrożenie dla zdrowia publicznego. Należy podkreślić, iż niski poziom realizacji PSO właśnie w granicach miasta ma istotne znaczenie z punktu widzenia lokalnych działań profilaktycznych i edukacyjnych.

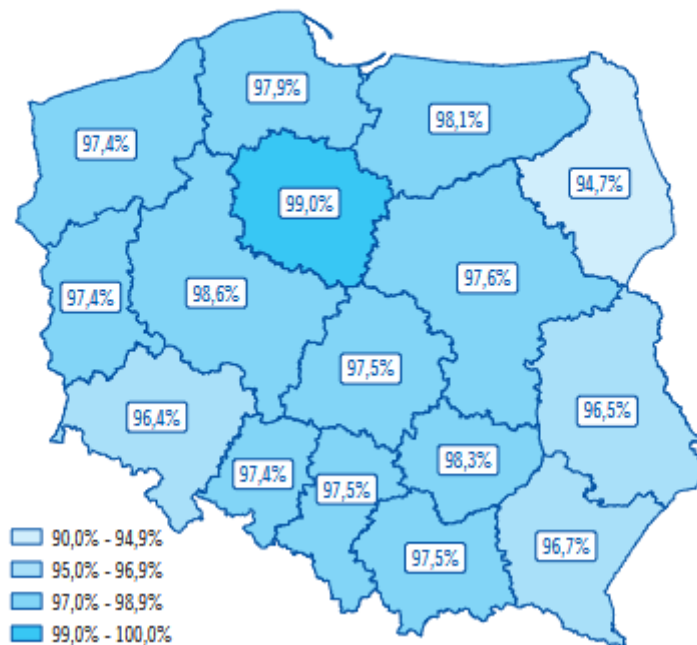
Nie dysponujemy opracowaniami pozwalającymi na jednoznaczne określenie poziomu wyszczepialności miasta Bielsk Podlaski na tle innych miast w Polsce. Dostępne są natomiast dane dotyczące poszczególnych województw. Niepokojący jest fakt, że województwo podlaskie, w którego strukturze znajduje się nasz powiat i miasto, plasuje się na stosunkowo niskim poziomie pod względem poziomu zaszczepienia.

Poziom zaszczepienia w Polsce – wybrane roczniki i choroby wg województw.

GRUŻLICA

STAN ZASZCZEPIENIA (SP) DZIECI W 2 ROKU ŻYCIA W 2024 ROKU WEDŁUG WOJEWÓDZTŹW

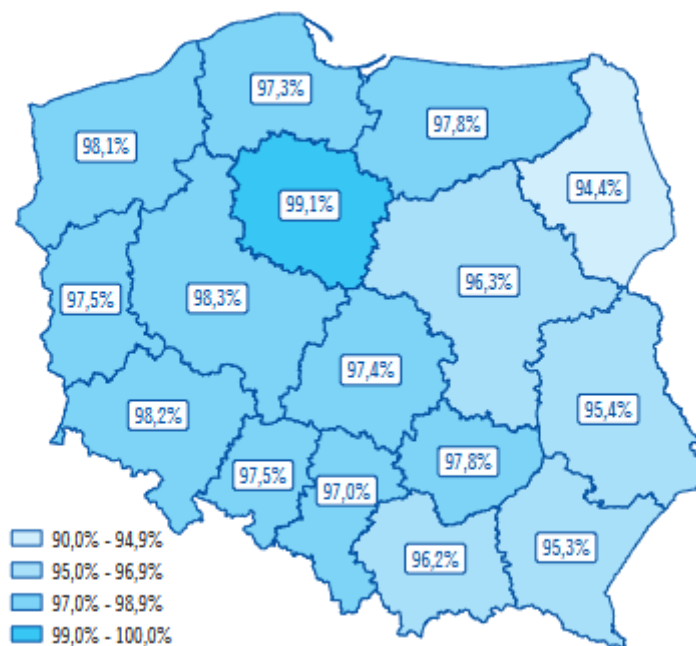
- w stosunku do objętych sprawozdaniami

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B

STAN ZASZCZEPIENIA (SPP) DZIECI W 2 ROKU ŻYCIA W 2024 ROKU WEDŁUG WOJEWÓDZTŹW

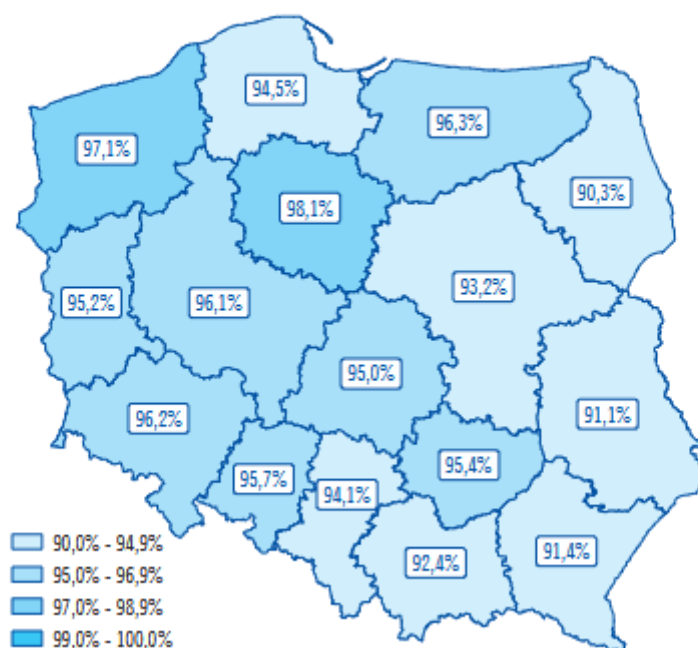
- w stosunku do objętych sprawozdaniami

BŁONICA, TĘŻEC

STAN ZASZCZEPIENIA (SPP) DZIECI W 2 ROKU ŻYCIA W 2024 ROKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW

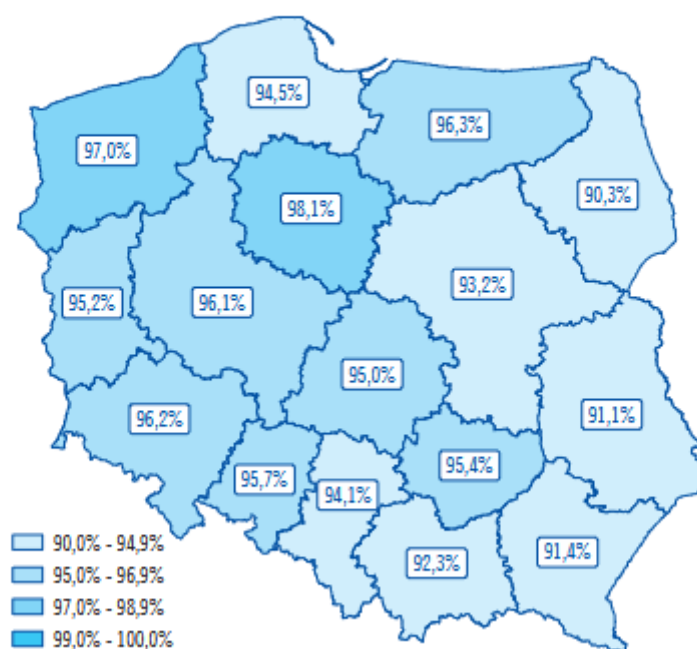
- w stosunku do objętych sprawozdaniami

KZRTUSIEC

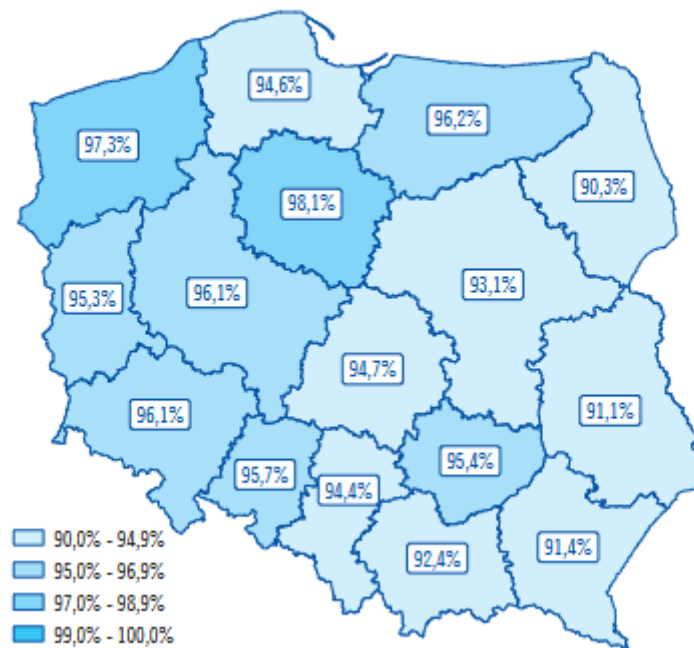
STAN ZASZCZEPIENIA (SPP) DZIECI W 2 ROKU ŻYCIA W 2024 ROKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW

- w stosunku do objętych sprawozdaniami

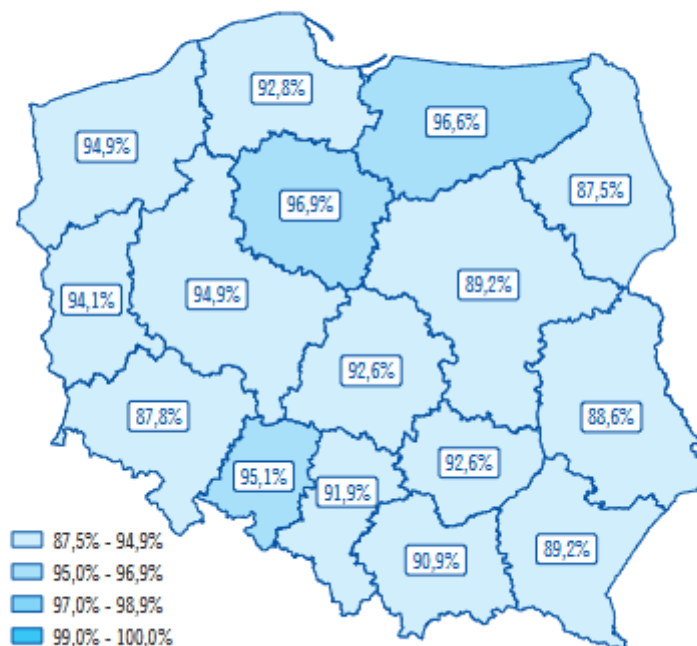
POLIOMYELITIS

STAN ZASZCZEPIENIA (SPP) DZIECI W 2 ROKU ŻYCIA W 2024 ROKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW
- w stosunku do objętych sprawozdaniami

ODRA, ŚWINKA, RÓŻYCZKA

STAN ZASZCZEPIENIA (SPP) DZIECI W 3 ROKU ŻYCIA W 2024 ROKU WEDŁUG WOJEWÓDZTW
- w stosunku do objętych sprawozdaniami

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pokontrolnych, powiatowego rejestru chorób zakaźnych oraz kwartalnego raportu o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych oraz opracowanie Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH: SZCZEPIENIA OCHRONNE W POLSCE 2024.

Sporządziła:

Starszy asystent Ewelina Kotowicz